

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคไทยแลนด์ 4.0 โรงเรียนระดับ
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร
Desirable Characteristics of Thailand 4.0 Era School Administrators under
Secondary Educational Service Area Office 1, Bangkok Metropolitan

พระมหาวัชรพงษ์ สอนมณี และ ศันสนีย์ จะสุวรรณ์

PhraMaha Watcharapong Sonmanee and Sansanee Jasuwan

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Suan Sunandha Rajabhat University

aeg13_6hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคไทยแลนด์ 4.0 และ 2) ศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคไทยแลนด์ 4.0 เป็นวิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา และไทยแลนด์ 4.0 จำนวน 9 คน ผู้บริหารและครูโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) โดยวิเคราะห์ด้วยวิธีสกัดปัจจัยแบบ (Maximum Likelihood.) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคไทยแลนด์ 4.0 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1. ความสามารถในการตัดสินใจ 2. ความสามารถในการจูงใจ 3. ความรับผิดชอบ 4. สติปัญญาและความสามารถ 5. บุคลิกภาพ และ 2) องค์ประกอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีตัวแปรย่อย ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ความสามารถในการตัดสินใจ ประกอบด้วย 6 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .417 ถึง .756 องค์ประกอบที่ 2 ความสามารถในการจูงใจ ประกอบด้วยตัวแปร 12 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักอยู่ระหว่าง .340 ถึง .659 องค์ประกอบที่ 3 ความรับผิดชอบ ประกอบด้วย 9 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักอยู่ระหว่าง .367 ถึง .668 องค์ประกอบที่ 4 สติปัญญาและความสามารถ ประกอบด้วย 16 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักอยู่ระหว่าง .369 ถึง .783 และองค์ประกอบที่ 5 บุคลิกภาพ ประกอบด้วย 9 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักอยู่ระหว่าง .458 ถึง .630

คำสำคัญ: คุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้บริหาร, ผู้บริหารสถานศึกษา, ไทยแลนด์ 4.0

Abstract

The objectives of this study are as follows: 1) to study the desirable characteristics of Thailand 4.0 era school administrators, 2) to study the qualifications of administrators in secondary schools in Thailand 4.0 era. The study used mixed-method research, the samples of this study consist of 9 scholars with administrative and Thailand 4.0 economic model experience as well as 400 secondary school administrators and instructors under secondary educational service area office 1, Bangkok metropolitan. The data was collected by means of oral interviews and questionnaires with 5-Likert rating scales. The statistics employed in this research are frequency, percentage and standard deviation. The factor analysis is the maximum likelihood method and the content analysis method.

The results of this research indicate that 1) the desirable characteristics of Thailand 4.0 era school administrators under Secondary Educational Service Area Office 1, Bangkok Metropolitan are 1. decision-making skills 2. competence in motivating people 3. responsibility 4. intelligence and competence 5. personality. 2) The variations in the desirable characteristics of school administrators are: 1. decision-making skills with 6 variations, weighing .417-.75. 2. competence in motivating people with 12 variations, weighing .340-.650. 3. responsibility with 9 variations, weighing .367-.668. 4. intelligence and competence with 16 variations, weighing .369-.783. And 5. personality with 9 variations, weighing .458-.630

Keywords: Desirable characteristics, Secondary school administrators, Thailand 4.0

Received: 2019-09-17

Revised: 2020-02-18

Accepted: 2020-03-20

บทนำ

ประเทศไทยในยุคปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านการเมืองและด้านเศรษฐกิจ คุณลักษณะผู้นำหรือผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องเป็นผู้มีคุณภาพ ความรู้ และทักษะของผู้นำทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำสถานศึกษาของตนเองเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองในด้านต่างๆ ดังนี้ 1) ปรับปรุงผลลัพธ์ของนักเรียนทุกคน 2) ริเริ่มการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ 3) สำรวจและสนับสนุนการใช้ ICT และ E – Learning 4) พัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนการเรียนรู้ 5) สร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความสำเร็จ และ 6) พัฒนาคนอื่นเป็นผู้นำ วิโรจน์ สารรัตนะ (2556, หน้า 70-75) จารุณี ดวงแก้ว (2553, หน้า 26) ได้กล่าวถึงผู้บริหารสถานศึกษาควรมีลักษณะอันพึงประสงค์ซึ่งประกอบด้วย การมีความรู้ การมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องเป็น ผู้นำทางวิชาการ มีความเป็นประชาธิปไตย มีมนุษยสัมพันธ์กับทุกคน เป็นนักประสานงานที่ดี บริหารงานแบบมีส่วนร่วม มีความรู้เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ และครองตนดี มีความโปร่งใส จึงจะสามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย เป็นที่ยอมรับและศรัทธาของผู้อื่น กวี วงศ์พุ่ม (2542, หน้า 10) กล่าวว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นต้องประกอบด้วยคุณลักษณะปัจจัย 4 ประการ คือ 1) มีความฉลาด ผู้นำจะมีความฉลาดและมีไหวพริบ สามารถจูงใจผู้ร่วมงานให้เกิดความร่วมมือร่วมใจได้ 2) ความเจริญวัยทางสังคม ผู้นำต้องคลุกคลีกับคนจำนวนมากจึงทำให้เกิดประสบการณ์ต่าง เกิดความรอบรู้ กว้างขวาง มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักควบคุมอารมณ์และมีความสามารถนำกลุ่มได้ 3) มีความต้องการประสบความสำเร็จ ผู้นำที่ดีจะต้องมีความกระตือรือร้นที่จะให้งานที่ตนรับผิดชอบบรรลุผลสำเร็จ ต้องสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้ทำงานอย่างจริงจังจนงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย และ 4) ทักษะคิดทางด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นบุคคลที่ทุกคนยอมรับเพราะจะสำเร็จได้ต้องอาศัยความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงาน ผู้นำจึงต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และมันสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลอื่นอย่างสม่ำเสมอ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคไทยแลนด์ 4.0 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคไทยแลนด์ 4.0 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) และการวิจัยเป็นวิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้ให้ข้อมูลที่ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาในยุค ไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้

1.1 ผู้มีความรู้ ไม่ต่ำกว่า ปริญญาโท

1.2 มีประสบการณ์ในการจัดการด้านการบริหารงาน ไม่ต่ำกว่า 5 ปี

1.3 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมอบรมเพิ่มเติมทักษะ จำนวน 9 คน

2. ผู้ให้ข้อมูลที่ตอบแบบสอบถาม คือผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครู ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร จำนวน 4,613 คน จากจำนวน 67 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง : กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) จำนวน 67 โรงเรียน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครู ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน จากขนาดกลุ่มตัวอย่าง 15 เท่าของตัวแปร ของชูเมคเกอร์และโลแมค (Schumacker & Lomax,1996) อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542 หน้า 311)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน ตัวแปรที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่ได้จำแนกไว้ ซึ่งได้ผลสรุปจากการวิเคราะห์เอกสารงานวิจัยจากแนวคิดทฤษฎีจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและทรงคุณวุฒิ ประกอบไปด้วยตัวแปรทั้งหมด 90 ตัวแปร ได้แก่

2.1 ตัวแปรที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีเพื่อนำมาสร้างเป็นกระทงคำถาม ของแบบสอบถาม ทั้งหมด 37 ตัวแปร

2.2 ตัวแปรที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำมาสร้างเป็นกระทงคำถาม ของแบบสอบถาม ทั้งหมด 53 ตัวแปร สรุปตัวแปรที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่ได้จำแนกไว้ ซึ่งได้ผลสรุปจากการวิเคราะห์เอกสารงานวิจัยจากแนวคิดทฤษฎีและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและทรงคุณวุฒิ ประกอบไปด้วยตัวแปรทั้งหมด 57 ตัวแปร ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ ความสามารถในการตัดสินใจ ความสามารถในการจูงใจ ความรับผิดชอบ สติปัญญาและความสามารถ บุคลิกภาพ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบไม่มีการชี้นำและใช้การสัมภาษณ์แบบมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive Interview)

3.2 แบบสอบถาม (questionnaires) โดยแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งแบบสอบถามนี้

แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครู ตอนที่ 2 แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานครมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามมีจำนวน 57 ข้อ ซึ่งได้กำหนดค่าน้ำหนักคะแนน 5 ระดับ ตามแบบของไลเคิร์ต (Likert, Rensis, 1961: p. 74)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคไทยแลนด์ 4.0 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ข้อค้นพบผลที่ได้จากการวิเคราะห์จากเอกสารงานวิจัยจากแนวคิดทฤษฎี จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับประเด็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคไทยแลนด์ 4.0 เพื่อสรุปเป็นตัวแปรและนำมาสร้างเป็นกระแทกคำถามของแบบสอบถาม ของแต่ละตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งได้จำแนกออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านความสามารถในการตัดสินใจ 2) ด้านความสามารถในการจูงใจ 3) ด้านความรับผิดชอบ 4) ด้านสติปัญญาและความสามารถ 5) ด้านบุคลิกภาพ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางสรุปข้อค้นพบผลที่ได้จากการวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีและเอกสาร จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพัฒนาเป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ประเด็น	รายละเอียด
1. ด้าน ความสามารถในการตัดสินใจ (Ability to make decisions)	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคไทยแลนด์ 4.0 1. 1 ความเชื่อมั่นในการตัดสินใจได้รวดเร็วถูกต้อง 1. 2 ใช้ความรู้สติปัญญาและข้อมูลที่เกี่ยวข้องพอในการตัดสินใจ 1. 3 มีประสบการณ์อย่างกว้างขวางเพียงพอในการตัดสินใจ 1.4 มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีและนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการตัดสินใจ 1.5 รู้ในด้านธุรกิจเพื่อนำข้อมูลมาตัดสินใจได้ทันต่อสถานการณ์ 1.6 ตัดสินใจโดยคำนึงถึงกลุ่มงาน 1.7 มีทักษะในการแก้ปัญหาภายในองค์กรได้ดี 1.9 รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเพื่อประกอบในการตัดสินใจ 1.10 เป็นผู้ริเริ่มนวัตกรรมใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นในที่ทำงาน
2. ด้าน ความสามารถในการจูงใจ (Incentive ability)	2. 1 สามารถชักจูงคนในองค์กรให้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน 2. 2 มีความจริงใจต่อบุคลากรภายในองค์กร 2. 3 ความสามารถในการพูดและการสื่อสารที่ชัดเจน 2.4 มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ 2.5 การวางตัวอย่างเหมาะสมเพื่อให้ผู้อื่นเกิดความเลื่อมใส 2.6 มีความสุจริตใจแก่ผู้ร่วมงาน 2.7 การให้รางวัลและการสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรในองค์กร

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเด็น	รายละเอียด
3. ด้าน ความรับผิดชอบ (responsibility)	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคไทยแลนด์ 4.0 3.1 มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงาน 3.2 มีศีลธรรมปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 3.3 ยึดมั่นในความซื่อสัตย์และชอบธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ 3.4 ยอมรับคำตำหนิจากเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ 3.5 ยอมรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมงานและนำมาแก้ไขปรับปรุง 3.6 ความเป็นมิตรและเป็นที่ยอมรับของคนอื่นได้ 3.7 มานะบากบั่นทำงานเต็มความสามารถตามที่ได้รับมอบหมาย 3.8 กล้าคิดกล้าแสดงออกในที่สาธารณะ 3.9 กล้าพูดกล้าทำ 3.10 ไม่ทอดทิ้งตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มที่
4. ด้าน สติปัญญาและ ความสามารถ (Intelligence and ability)	4.1 เรียนรู้อยู่ตลอดเวลา 4.2 มีความรู้ทันโลกทันเหตุการณ์อยู่เสมอ 4.3 รับรู้ข้อมูลข่าวสารรอบด้านอย่างรวดเร็ว 4.4 ฉลาดมีไหวพริบรู้จักปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ 4.5 มีความรู้ทันสมัยและใส่ใจปรับปรุงงานอยู่เสมอ 4.6 เป็นผู้มีความวิสัยทัศน์มองการณ์ไกล 4.7 มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 4.8 มีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์คิดรวบยอดในการวางแผนบริหารงาน 4.9 มีทักษะด้านเทคนิคสามารถทำงานเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น 4.10 ส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้ด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ 4.11 ผลักดันให้เกิดการเรียนรู้เพื่อสร้างนวัตกรรมร่วมกัน 4.12 ส่งเสริมการนำ ICT มาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน 4.13 การสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง/ชุมชน 4.14 ความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และวิจารณ์
5. ด้าน บุคลิกภาพ (personality)	5.1 เป็นผู้มีความกระตือรือร้นตื่นตัวอยู่เสมอ 5.2 มีวุฒิภาวะด้านอารมณ์ 5.3 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 5.4 เป็นผู้มีความเชื่อมั่นในตนเอง 5.5 มีความตื่นตัวคล่องแคล่วว่องไว 5.6 มีบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ 5.7 มานะบากบั่นไม่ทอดทิ้งในการปฏิบัติหน้าที่ 5.8 ร่าเริงแจ่มใสสุขภาพแข็งแรงเป็นสง่า 5.9 รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนคอยให้คำปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา 5.10 มีความรักและคอยเห็นอกเห็นใจผู้อื่น 5.11 มีความมั่นคงและทนทานต่อความเครียดสูง 5.12 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 5.13 ปฏิบัติตนด้วยการยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล

ตารางที่ 2 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคไทยแลนด์ 4.0

ตัวแปรที่	ประเด็นคำถาม	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	ความเชื่อมั่นในการตัดสินใจได้รวดเร็วถูกต้อง	4.52	.525	มาก
2	ใช้ความรู้สติปัญญาและข้อมูลที่เพียงพอในการตัดสินใจ	4.55	.518	มาก
3	มีประสบการณ์อย่างกว้างขวางเพียงพอในการตัดสินใจ	4.52	.505	มาก
4	มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีและนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการตัดสินใจ	4.47	.519	มาก
5	รู้ในด้านธุรกิจเพื่อนำข้อมูลมาตัดสินใจได้ทันต่อสถานการณ์	4.45	.503	มาก
6	ตัดสินใจโดยคำนึงถึงกลุ่มงาน	4.48	.505	มาก
7	มีทักษะในการแก้ปัญหาภายในองค์กรได้ดี	4.48	.515	มาก
8	กล้าตัดสินใจในการเปลี่ยนแปลงองค์กร	4.46	.528	มาก
9	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเพื่อประกอบในการตัดสินใจ	4.52	.525	มาก
10	เป็นผู้ริเริ่มนวัตกรรมใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นในที่ทำงาน	4.60	.511	มาก
11	สามารถชักจูงคนในองค์กรให้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน	4.63	.493	มาก
12	มีความจริงใจต่อบุคลากรภายในองค์กร	4.67	.483	มาก
13	ความสามารถในการพูดและการสื่อสารที่ชัดเจน	4.51	.571	มาก
14	มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ	4.56	.526	มาก
15	การวางตัวอย่างเหมาะสมเพื่อให้ผู้อื่นเกิดความเลื่อมใส	4.46	.537	มาก
16	มีความสุจริตใจแก่ผู้ร่วมงาน	4.42	.529	มาก
17	การให้รางวัลและการสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรในองค์กร	4.57	.558	มาก
18	มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงาน	4.61	.514	มาก
19	มีศีลธรรมปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	4.65	.503	มาก
20	ยึดมั่นในความซื่อสัตย์และชอบธรรมในการปฏิบัติหน้าที่	4.65	.513	มาก
21	ยอมรับคำตำหนิจากเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ	4.61	.542	มาก
22	ยอมรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมงานและนำมาแก้ไขปรับปรุง	4.52	.525	มาก
23	มีความเป็นมิตรและเป็นพี่พี่ของคนอื่นได้	4.44	.549	มาก
24	มานะบากบั่นทำงานเต็มความสามารถตามที่ได้รับมอบหมาย	4.44	.572	มาก
25	กล้าคิดกล้าแสดงออกในที่สาธารณะ	4.63	.523	มาก
26	ไม่ทอดทิ้งตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มที่	4.60	.526	มาก
27	เรียนรู้อยู่ตลอดเวลา	4.65	.504	มาก
28	มีความรู้ทันโลกทันเหตุการณ์อยู่เสมอ	4.43	.571	มาก
29	รับรู้ข้อมูลข่าวสารรอบด้านอย่างรวดเร็ว	4.55	.528	มาก
30	ฉลาดมีไหวพริบรู้จักปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์	4.59	.507	มาก
31	มีความรู้ทันสมัยและใส่ใจปรับปรุงงานอยู่เสมอ	4.65	.527	มาก
32	เป็นผู้มีวิสัยทัศน์มองการณ์ไกล	4.69	.491	มาก
33	มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	4.71	.488	มากที่สุด
34	มีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์คิดรวบยอดในการวางแผนบริหารงาน	4.64	.540	มาก
35	มีทักษะด้านเทคนิคสามารถทำงานเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น	4.57	.544	มาก
36	ส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้ด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ	4.63	.510	มาก
37	ผลักดันให้เกิดการเรียนรู้เพื่อสร้างนวัตกรรมร่วมกัน	4.65	1.998	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวแปรที่	ประเด็นคำถาม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
34	มีทักษะด้านมโนทัศน์คิดรวบยอดในการวางแผนบริหารงาน	4.64	.540	มาก
35	มีทักษะด้านเทคนิคสามารถทำงานเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น	4.57	.544	มาก
36	ส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้ด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ	4.63	.510	มาก
37	ผลักดันให้เกิดการเรียนรู้เพื่อสร้างนวัตกรรมร่วมกัน	4.65	1.998	มาก
38	ส่งเสริมการนำ ICT มาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	4.63	.494	มาก
39	การสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง/ชุมชน	4.61	.495	มาก
40	มีความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และวิจารณ์	4.61	.542	มาก
41	เป็นผู้มีความกระตือรือร้นตื่นตัวอยู่เสมอ	4.58	.552	มาก
42	มีวุฒิภาวะทางด้านอารมณ์	4.70	.482	มากที่สุด
43	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.65	.503	มาก
44	เป็นผู้มีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.66	.509	มาก
45	มีความตื่นตัวคล่องแคล่วว่องไว	4.64	.507	มาก
46	มีบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ	4.59	.497	มาก
47	มานะบากบั่นไม่ท้อถอยในการปฏิบัติหน้าที่	4.70	.466	มากที่สุด
48	ร่าเริงแจ่มใสสุขภาพแข็งแรงเป็นสง่า	4.66	.497	มาก
49	รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนคอยให้คำปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา	4.62	.520	มาก
50	มีความรักและคอยเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	4.57	.516	มาก
51	มีความมั่นคงและทนทานต่อความเครียดสูง	4.64	.525	มาก
52	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	4.58	.515	มาก
53	ปฏิบัติตนด้วยการยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล	4.63	.499	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 จำแนกตามรายชื่อและภาพรวม พบว่าตัวแปรทั้งสิ้น 53 ตัวแปรมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ระหว่าง 4.63 – 4.52 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง .5251 - .499 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยเฉลี่ยตั้งแต่ระดับมาก ถึงมากที่สุด แต่ละตัวแปรมีการกระจายของข้อมูลที่แตกต่างกัน ซึ่งค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของตัวแปรอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ตัวแปร และระดับมากมี 50 ตัวแปร เรียงตามลำดับ ดังนี้

ระดับมากที่สุด มีอยู่ 3 ตัวแปร คือ มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.71 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .448 มีวุฒิภาวะทางด้านอารมณ์ ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.70 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .482 มานะบากบั่นไม่ท้อถอยในการปฏิบัติหน้าที่ ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.70 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .46

ระดับมาก มี 50 ตัวแปร อาทิ ความเชื่อมั่นในการตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว ใช้ความรู้สติปัญญาและข้อมูลที่เพียงพอในการตัดสินใจ มีประสบการณ์อย่างกว้างขวางเพียงพอในการตัดสินใจ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีและนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการตัดสินใจ รู้ในด้านธุรกิจเพื่อนำข้อมูลมาตัดสินใจได้ทันต่อสถานการณ์ ตัดสินใจโดยคำนึงถึงกลุ่มงาน มีทักษะในการแก้ปัญหาภายในองค์กรได้ดี ถ้าตัดสินใจในการเปลี่ยนแปลงองค์กร รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเพื่อประกอบในการตัดสินใจ เป็นผู้ริเริ่มนวัตกรรมใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นในที่ทำงาน สามารถชักคนในองค์กรให้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน มีความจริงใจต่อบุคลากรภายใน

องค์กร ความสามารถในการพูดการสื่อสารที่ชัดเจน มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ การวางตัวอย่างเหมาะสมเพื่อให้ผู้อื่นเกิดความเลื่อมใส มีความสุจริตใจแก่ผู้ร่วมงาน การให้รางวัลและการสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรในองค์กร มีคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงาน มีศีลธรรมปฏิบัติตนเป็นอย่างที่ดี ยึดมั่นในความซื่อสัตย์และชอบธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ยอมรับคำตำหนิจากเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ ยอมรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมงานและนำมาแก้ไขปรับปรุง มีความเป็นมิตรและเป็นที่พักพิงของคนอื่นได้ มานะบากบั่นทำงานเต็มความสามารถตามที่ได้รับมอบหมาย กล้าคิดกล้าแสดงออกในที่สาธารณะ ไม่ท้อถอยตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ เรียนรู้อยู่ตลอดเวลา มีความรู้ทันโลกทันเหตุการณ์อยู่เสมอ รับรู้ข้อมูลข่าวสารรอบด้านอย่างรวดเร็ว ฉลาดมีไหวพริบรู้จักปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ มีความรู้ทันสมัยและใส่ใจปรับปรุงงานอยู่เสมอ เป็นผู้มีความวิสัยทัศน์มองการณ์ไกล มีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการวางแผนบริหารงาน มีทักษะด้านเทคนิคสามารถทำงานเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น ส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้ด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ ผลักดันให้เกิดการเรียนรู้เพื่อสร้างนวัตกรรมร่วมกัน ส่งเสริมการนำ ICT มาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง / ชุมชน มีความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และวิจารณ์ เป็นผู้มีความกระตือรือร้นตื่นตัวอยู่เสมอ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความตื่นตัวคล่องแคล่วว่องไว มีบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ ร่าเริงแจ่มใสสุขภาพแข็งแรงเป็นสง่า รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนคอยให้คำปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา มีความรักและคอยเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความมั่นคงและทนทานต่อความเครียดสูง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ปฏิบัติตนด้วยการยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่สำคัญที่ค้นพบจากคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 ระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร จากข้อค้นพบเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 องค์ประกอบ คือ 1) ความสามารถในการตัดสินใจ 2) ความสามารถในการจูงใจ 3) ความรับผิดชอบ 4) สติปัญญาและความสามารถ 5) บุคลิกภาพ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา ถือว่าเป็นผู้มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะขับเคลื่อนองค์กรในเรื่องของการบริหารจัดการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าประสงค์ที่วางไว้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความรู้ความสามารถในการบริหารงาน นอกจากนั้นต้องสร้างความร่วมมือกับทุกฝ่ายและคอยช่วยเหลือและสนับสนุนบุคลากรให้เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อจะได้นำความรู้มาร่วมกันพัฒนาองค์กรให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จ ที่สำคัญผู้บริหารสถานศึกษาเองก็ต้องมีส่วนรับผิดชอบต่อการบริหารสถานศึกษา มีความอดทนเชื่อมั่นในตนเองสูง มีความสามารถที่ดีและมีคุณลักษณะที่โดดเด่นในการบริหารจัดการองค์กร สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ บาร์นาร์ด (Barnard, 1981) ได้กล่าวถึงคนที่จะเป็นผู้นำมีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ 5 ประการคือ 1) ความมีชีวิตชีวาและอดทน (vitality and endurance) หมายถึง ความร่าเริงแจ่มใสความตื่นตัว ความคล่องแคล่วว่องไว สามารถปรับตัวได้ดี ทำงานต่อเนื่องกันได้นาน ๆ มีความอดทนไม่ท้อแท้ 2) ความสามารถในการตัดสินใจ (decisiveness) หมายถึง ความเชื่อมั่นในการตัดสินใจได้รวดเร็วถูกต้อง และเต็มใจที่จะตัดสินใจโดยไม่ทำให้กลุ่มผู้ร่วมงานยุ่งยากใจ 3) ความสามารถในการจูงใจคน (persuasiveness) หมายถึง ความสุจริตใจแก่ผู้ร่วมงาน วางตัวให้ผู้อื่นเลื่อมใสและมีความสามารถในการพูดและการเขียน 4) ความรับผิดชอบ (responsibility) หมายถึง ความมีคุณธรรม ศีลธรรมรู้จักรับผิดชอบเมื่อผิดพลาด รับคำตำหนิตัวด้วยความเต็มใจ มีความมานะบากบั่น ไม่ท้อถอยในการปฏิบัติหน้าที่ 5 ความฉลาดมีไหวพริบ (intellectual capacity) หมายถึง ความเฉียบแหลม มีความรู้เท่าทันโลกทันเหตุการณ์อยู่เสมอ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปีเตอร์ (Peter, 2007) ได้ศึกษาเรื่องภาวะทางอารมณ์และการตัดสินใจ ความ

เข้าใจและการควบคุมอารมณ์ได้ช่วยให้คนประสบความสำเร็จในชีวิต ผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ มีผลต่อพฤติกรรมและสุขภาพ กล่าวคือ การมีเหตุผลในการใช้อารมณ์ การเข้าใจและการควบคุมอารมณ์ เพื่อการตัดสินใจและการปฏิบัติตนเพื่อนำไปสู่การมีสุขภาพที่ดี การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ และสุขภาพดูเหมือนจะเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นการทำงานช่วยให้คนเราใช้ความเข้าใจตนเองนำไปสู่ทิศทางที่ถูกต้อง ช่วยให้การตัดสินใจที่ดีขึ้นและพัฒนาแนวปฏิบัติตนเพื่อการมีสุขภาพที่ดี สอดคล้องกับ สัมมา ธรณีย์ (2556) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของบุคคลที่เป็นผู้นำที่ดี ประกอบด้วย 1) ลักษณะทางกาย ได้แก่อายุ ลักษณะทางทาสสูง น้ำหนัก 2) ภูมิหลังทางสังคม 3) สถิติปัญญาความรู้ความสามารถ บุคคลที่เป็นผู้นำมักจะเป็นผู้ที่มีการตัดสินใจ มีความรู้ความสามารถดี หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง บุคคลที่เป็นผู้นำโดยทั่วไปมักจะมีรู้ความสามารถ ค่อยข้างสูงกว่าผู้ตามหรือผู้ร่วมงานโดยเฉลี่ย 4) บุคลิกภาพ ผู้นำที่ดีมักจะมีแนวโน้มที่จะให้ความสนใจกับสิ่งต่างๆ และกิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุผลสูง มุ่งแสวงหาการตอบสนองความต้องการทั้งตนเองและกลุ่ม การมุ่งทำงานเนื่องมาจากแรงผลักดันภายในมากกว่ารางวัลหรือผลตอบแทนภายนอก มีความรับผิดชอบสูง 5) ลักษณะเกี่ยวกับงาน ผู้นำจะต้องมีความต้องการความสำเร็จและมีความรับผิดชอบสูง นอกเหนือไปจากการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 6) ลักษณะต่างๆ ทางสังคม เป็นผู้ที่ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ผู้นำที่มีคุณลักษณะดังกล่าวจะมีส่วนทำให้ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่มมีมาก

สรุปผล

ผลการวิจัยเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ จำนวน 53 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการตัดสินใจ 2) ความสามารถในการจูงใจ 3) ความรับผิดชอบ 4) สถิติปัญญาและความสามารถ 5) บุคลิกภาพ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบได้จัดเรียงความสำคัญของตัวแปรตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 “ความสามารถในการตัดสินใจ” ประกอบด้วย 6 ตัวแปร ตัวแปรที่สำคัญได้แก่ มีความเชื่อมั่นในการตัดสินใจได้รวดเร็วถูกต้อง ใช้ความรู้สถิติปัญญาและข้อมูลที่เพียงพอในการตัดสินใจ มีประสบการณ์อย่างกว้างขวางเพียงพอในการตัดสินใจ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีและนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการตัดสินใจ รู้ในด้านธุรกิจเพื่อนำข้อมูลมาตัดสินใจได้ทันต่อสถานการณ์ ตัดสินใจโดยคำนึงถึงกลุ่มงาน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .417 ถึง .756 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) 13.422 มีค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percent of variance) 25.325 ดังนั้น ตัวแปรทั้ง 6 ตัวแปรที่ร่วมกันสามารถบรรยายองค์ประกอบได้ดีที่สุด

องค์ประกอบที่ 2 “ความสามารถในการจูงใจ” ประกอบด้วยตัวแปร 12 ตัวแปร ตัวแปรที่สำคัญได้แก่ มีทักษะในการแก้ปัญหาภายในองค์กรได้ดี กล้าตัดสินใจในการเปลี่ยนแปลงองค์กร รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเพื่อประกอบในการตัดสินใจ เป็นผู้ริเริ่มนวัตกรรมใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นในที่ทำงาน สามารถชักจูงคนในองค์กรให้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน มีความจริงใจต่อบุคลากรภายในองค์กร ความสามารถในการพูดและการสื่อสารที่ชัดเจน มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ การวางตัวอย่างเหมาะสมเพื่อให้ผู้อื่นเกิดความเลื่อมใส มีความสุจริตใจแก่ผู้ร่วมงาน การให้รางวัลและการสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรในองค์กร มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงาน องค์ประกอบที่ 2 มีค่าน้ำหนักอยู่ระหว่าง .445 ถึง .495 มีค่าความแปรปรวน

ของตัวแปร (Eigenvalues) 3.015 มีค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percent of variance) 5.688 ดังนั้น ตัวแปรทั้งหมด 12 ตัวแปรที่ร่วมกันสามารถบรรยายองค์ประกอบได้ดีที่สุด

องค์ประกอบที่3 “ความรับผิดชอบ” ประกอบด้วย 9 ตัวแปร ตัวแปรที่สำคัญได้แก่ ยอมรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมงานและนำมาแก้ไขปรับปรุง มีความเป็นมิตรและเป็นที่พึ่งของคนอื่นได้ มานะบากบั่นทำงานเต็มความสามารถตามที่ได้รับมอบหมาย กล้าคิดกล้าแสดงออกในที่สาธารณะ ไม่ทอดทิ้งงานปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ เรียนรู้อยู่ตลอดเวลา มีความรู้ทันโลกทันเหตุการณ์อยู่เสมอ รับรู้ข้อมูลข่าวสารรอบด้านอย่างรวดเร็ว ฉลาดมีไหวพริบรู้จักปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ องค์ประกอบที่ 3 มีค่าน้ำหนักอยู่ระหว่าง .476 ถึง .368 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) 1.899 มีค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percent of variance) 3.583 ดังนั้นตัวแปรทั้งหมด 9 ตัวแปรที่ร่วมกันสามารถบรรยายองค์ประกอบได้ดีที่สุด

องค์ประกอบที่4 “สติปัญญาและความสามารถ” ประกอบด้วย 16 ตัวแปร ตัวแปรที่สำคัญได้แก่ มีศีลธรรมปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ยึดมั่นในความซื่อสัตย์และชอบธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ยอมรับคำตำหนิจากเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ มีความรู้ทันสมัยและใส่ใจปรับปรุงงานอยู่เสมอ เป็นผู้วิสัยทัศน์มองการณ์ไกล มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์คิดรวบยอดในการวางแผนบริหารงาน มีทักษะด้านเทคนิคสามารถทำงานเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น ส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้ด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ ส่งเสริมการนำ ICT มาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง/ชุมชน มีความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และวิจารณ์ เป็นผู้มีความกระตือรือร้นตื่นตัวอยู่เสมอ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้มีความเชื่อมั่นในตนเอง องค์ประกอบที่ 4 มีค่าน้ำหนักอยู่ระหว่าง .680 ถึง .410 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) 1.584 มีค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percent of variance) 2.989 ดังนั้นตัวแปรทั้งหมด 16 ตัวแปรที่ร่วมกันสามารถบรรยายองค์ประกอบได้ดีที่สุด

องค์ประกอบที่5 “บุคลิกภาพ” ประกอบด้วย 9 ตัวแปร ตัวแปรที่สำคัญได้แก่มีความตื่นตัวคล่องแคล่วว่องไว มีบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ มานะบากบั่นไม่ทอดทิ้งในการปฏิบัติหน้าที่ ร่าเริงแจ่มใสสุขภาพแข็งแรงเป็นสง่า รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนคอยให้คำปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา มีความรักและคอยเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความมั่นคงและทนทานต่อความเครียดสูง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ปฏิบัติตนด้วยการยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล องค์ประกอบที่ 5 มีค่าน้ำหนักอยู่ระหว่าง .527 ถึง .471 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) 1.454 มีค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percent of variance) 2.743 ดังนั้น ตัวแปรทั้งหมด 9 ตัวแปรที่ร่วมกันสามารถบรรยายองค์ประกอบได้ดีที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคไทยแลนด์ 4.0 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ผู้วิจัยขอเสนอแนะ

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูได้แสวงหาความรู้ด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ
- 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรผลักดันให้เกิดการเรียนรู้เพื่อสร้างนวัตกรรมร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของผู้บริหาร 1) การส่งเสริมให้มีการสร้างนวัตกรรมในสถานศึกษา 2) การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน/ผู้ปกครอง 3) การบริหารตามแนวพุทธธรรม 4) พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้วยวิธีการวิจัยรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพระดับลึก ทั้งสถานศึกษาของรัฐ และสถานศึกษาของเอกชน

เอกสารอ้างอิง

- กวี วงศ์พุ่ม. (2542). *ภาวะผู้นำ*. พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ปี.เค.อินเตอร์ปรีนจำกัด.
- จารุณี ดวงแก้ว. (2553). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์ของ คณะกรรมการ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3*. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ณัฐธยาน์ โพธิ์ชาธาร. (2553). *การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์*. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น (LISREL) สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2556). *กระบวนการทัศน์ใหม่ทางการศึกษา กรณีที่คณะต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- วันชัย ปานจันทร์. (2556). *ภาวะผู้นำในองค์กร LEADERSHIPS IN ORGANIZATION*. พิมพ์ครั้งที่ 1. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สัมมา ธนินธ์. (2556). *ภาวะผู้นำของผู้บริหาร*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- Dubrin, A. J. (1998). *Leadership research findings, practice, and skills*. Boston: Houghton Mifflin, 460.
- Hodgetts, R. M. (1999). *Modern human relation at work (7th ed.)*. New York: Dryden Press, Harcourt Brace College. 256-258.
- Likert, R. (1967). *The Human Organization*. New York: McGraw-Hill, 74.
- Magnuson, W. G. (2001). *The characteristics of successful school business managers*. Doctoral dissertation, University of Southern California, 190.
- Peter, P. C. (2007). *Emotional reasoning and decision making: Understanding and regulating emotions that serve people's goals*. Ph.D. Dissertation Virginia Polytechnic Institute and State University. Blacksburg, Virginia